

[Karl Møller]

sidste opgørelse over verdens samlede militærudgifter viser det sig sort på hvidt, at såvel Sovjets som den samlede Warszawapagts militærudgifter er faldet fra 1976 til 1977. Modsat er både USAs og NATOs totaludgifter i samme periode steget med henholdsvis 5 og 6 mia dollars i faste 1973-priser og -kursere.

Men nok så interessant er det at se, at Warszawapagts samlede udgifter i 1977 er på 71,7 mia af disse faste 1973-dollars mod NATOs 123,4 mia. Og mest interessant er, at alene USAs egne udgifter i 1977 er på 76,4 mia dollars mod de 71,7 mia, som samlet er brugt i Warszawapagten, altså bruger man 4,7 mia dollars mere.

Vi har også et andet udtryk for, at sådan forholder det sig. I et interview i Nato Review for oktober-november 1978 udtaler NATOs øverstkommanderende, general Haig, at man på tre områder er Warszawapagten klart overlegen. For det første hvad mandskab angår. Der siger man, at man har halvanden gang overvægt. Hvad produktionsgrundlag angår, siger man, at det forholder sig som 1 : 2. Man har altså dobbelt så stort produktionsgrundlag. Og yderligere siger general Haig, at 70 pct. af al verdens våbenhandel foretages af den frie, demokratiske verden. Og det må i den forbindelse nok være den vestlige verden, han tænker på.

I spørgsmålet om, hvem der opruster, og hvem der må følge efter for at opretholde den nødvendige balance, er det også værd at drage en sammenligning mellem slutdokumenterne for henholdsvis NATO-topmødet i Washington i maj og Warszawapagts topmøde i november, og jeg kan kun anbefale, man gør sig den ulejlighed at studere begge dokumenter.

NATOs hovedformål er som bekendt afspænding, til dels igennem afskrækkelse, men læser man dokumentet igennem, er der ingen konkrete forslag til netop afspænding eller forhandling om nedrustning. Tværtimod er der et langtidspå program for oprustning, som siger spartø til, hvad vi hidtil har set. Der skal erindres om den provokation, det i virkeligheden var, at man vedtog dette oprustningsprogram på samme tid, som FN's første historiske nedrustningskonference var indkaldt.

Hvis man derimod ser Warszawapagtlandenes slutdokument, så er det spækket med

en lang række initiativer og forslag til nedtrapning af våbenræset og til afspænding, forslag, som tidligere er fremlagt i Beograd, i Wien og mange andre steder. Der findes, siger man, faktisk ikke den militærpolitiske ting, man ikke er parat til at forhandle på et ligeberettiget grundlag, også de mere specifikke ting, som NATOs leder ustandselig udtrykker bekymring for, f. eks. overvægten i kampvogne og visse konventionelle våben. Danmark burde faktisk gøre sin indflydelse i NATO gældende for at imødekomme denne udstrakte forhandlingshånd.

I forbindelse med oprustning er det også værd at gøre opmærksom på, hvem det egentlig er, der har økonomiske interesser i at drive kaprustningen stadig videre frem på trods af Helsinkikonferencen, nedrustningsforhandlinger på forskellige planer og andre positive afspændingsbestræbelser. Det beskrives faktisk meget præcist af en mand, som ingen med god vilje kan beskyldes for at have kommunistiske tilbøjeligheder, nemlig Amnesty Internationals mangeårige præsident, nobelfredsprismodtageren, irlænderen Sean McBride, som siger: for det militærindustrielle kompleks er våbenkapløbet en guldgrube. Almindelig og fuldstændig afrustning ville være ensbetydende med en katastrofe for det militærindustrielle kompleks i USA, Frankrig, England og Vesttyskland, for blot at nævne nogle af de lande, der profiterer på den voksende oprustning.

Videre siger han: de socialistiske lande har ikke et profitmotiveret militærindustrielt kompleks. De vil lettere kunne tilpasse sig en situation med nedrustning. Det militærindustrielle kompleks der er statsejet og kontrolleret. For dem betyder afrustning et automatisk skifte fra den voksende våbenproduktion til voksende produktion af investeringsgoder, forbrugsvarer og eksportprodukter. De vil ikke tabe ved afrustning, men kun vinde. Det er uden tvivl dette, slutter han, der forklarer, at Sovjetunionen ser med langt mere oprigtighed og fremsynethed på almindelig og fuldstændig nedrustning, end Vestmagterne gør.

Jeg synes, disse kloge ord bør give stof til eftertanke hos alle dem, som måske på grund af visse fordomme synger med i koret om »truslen fra Øst«.

Også i Danmark er der ved at ske en militarisering af dele af industrien, både som